

Βιβλιογέφυρες

Εξαμηνιαία περιοδική έκδοση για τις επιστήμες και τον πολιτισμό

Τεύχος 01 || Σεπτέμβριος 2023 || Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών || Διανέμεται δωρεάν

Νέες κυκλοφορίες

Οι Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών στο πλαίσιο της ανανέωσής τους μετά από 28 έτη πορείας στην έκδοση επιστημονικών βιβλίων, πανεπιστημιακών εγχειριδίων, πρωτότυπων ή/και μεταφρασμένων συγγραμμάτων σε γνωστικά πεδία των ανθρωπιστικών επιστημών και των τεχνών, της τεχνολογίας, των θετικών επιστημών, των επιστημών της υγείας και των κοινωνικών σπουδών, κυκλοφορούν την περιοδική έκδοση *Βιβλιογέφυρες*. Οι *Βιβλιογέφυρες* είναι ένα εξαμηνιαίο (άνοιξη-φθινόπωρο) ενημερωτικό δελτίο που φιλοξενεί τις νέες κυκλοφορίες των εκδόσεων, βιβλιοκρισίες και βιβλιοπροτάσεις, άρθρα γνώμης, συνεντεύξεις και άλλα, στην προσπάθειά μας να χτίσουμε γέφυρες επικοινωνίας και ανταλλαγών με όλους εσάς που αγαπάτε το βιβλίο, όλους όσους μας παρακολουθείτε, φιλοδοξώντας στην εδραίωση της σταθερής και ουσιαστικής μας επικοινωνίας. Ελπίζουμε να το απολαύσετε.

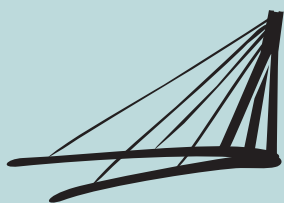
Στο πρώτο τεύχος γράφουν οι: Σ. Ν. Αλαχιώτης, Αντώνης Δεριζιώτης, Αθανάσιος Κούτρας, Γιάννης Νίκας, Γιώργος Σαγκριώτης.

Ο **Σταμάτης Αλαχιώτης**, σχολιάζοντας το βιβλίο *Εκπαίδευση και Οικονομική Ανάπτυξη για την Αειφορία* των Χ. Λαμπρόπουλου, Π. Βάθη-Σαράβα, Ε. Καρατζιά-Σταυλιώτη, Α. Λουκόπουλου και Ου. Μπουσίου, εξετάζει το ερώτημα κατά πόσο η χώρα αναλαμβάνει θετικές πρωτοβουλίες για την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης και κατά πόσο επενδύει σε βιώσιμες οικονομικές πρωτοβουλίες που προάγουν την καινοτομία και τη δημιουργικότητα.

Ο **Αντώνης Δεριζιώτης**, ένας εκ των επιστημονικών επιμελητών του τόμου *Οι Κούρδοι της Τουρκίας*, μας εισαγάγει στην πολυπλοκότητα της κουρδικής ιστορίας τους τελευταίους δύο αιώνες, επισημαίνοντας ότι οι Κούρδοι είναι το μεγαλύτερο έθνος στον πλανήτη χωρίς κράτος, ένας λαός που όλοι έχουν ακούσει για αυτόν, αλλά λίγοι τον γνωρίζουμε.

Και τι είναι η επιχειρηματική πρόβλεψη; Με τον ίδιο τρόπο που μια μετεωρολογική υπηρεσία χρησιμοποιεί δεδομένα για να προσδιορίσει τις μελλοντικές μετεωρολογικές συνθήκες, έτσι και η επιχειρηματική πρόβλεψη χρησιμοποιεί ιστορικά δεδομένα για να κάνει τεκμηριωμένες εκτιμήσεις σχετικά με την κατεύθυνση των μελλοντικών τάσεων, μας πληροφορούν οι **Γιάννης Νίκας** και **Αθανάσιος Κούτρας**, επιστημονικοί επιμελητές του έργου *Πρόβλεψη: Αρχές και Πρακτική* των R. Hyndman, G. Athanasopoulos.

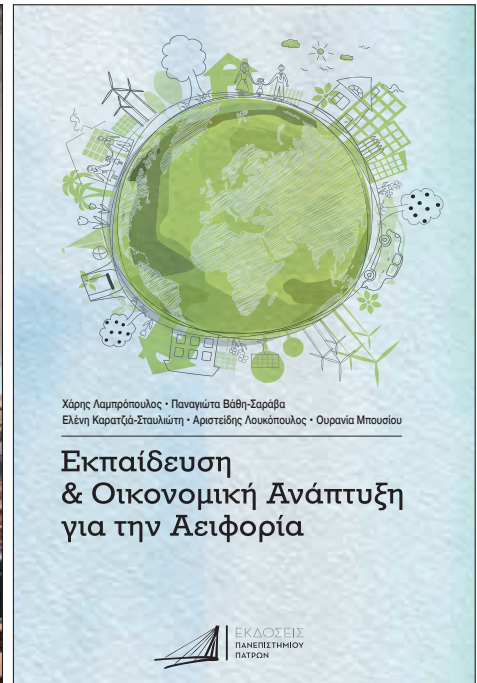
Τέλος, ο **Γιώργος Σαγκριώτης** μάς καθηγώνει μιλώντας για το «ενδιαφέρον του Λόγου», μέσα από τρία ερωτήματα, τη σπονδυλική στήλη της φιλοσοφίας του Ιμμάνουελ Καντ: «τι μπορούμε να γνωρίζουμε;», «τι οφείλουμε να πράττουμε;», «τι δικαιούμαστε να ελπίζουμε;»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΠΑΤΡΩΝ

Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών Κτίριο Συνεδριακού Κέντρου
Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, 26504 Πάτρα

E-mail: info-pup@upatras.gr · Τηλ. +30 2610969649 · <https://publications.upatras.gr/>
Εάν ενδιαφέρεστε να προμηθευτείτε το περιοδικό μας, μπορείτε να επικοινωνήσετε με την υπεύθυνη επικοινωνίας, κ. Κατερίνα Κωστοπούλου (kkost@upatras.gr, 2610.969649)

«Εκπαίδευση και Οικονομική Ανάπτυξη για την Αειφορία»

Η συνεχής αναψηλάφηση της πλανητικής αειφορικής οικονομικής και εκπαιδευτικής ανάπτυξης, υπογορεύεται περισσότερο από ποτέ από την αυξανόμενη πολυπλοκότητα της εποχής μας, την οποία χαρακτηρίζει ο μεταμοντέρνος ψηφιακός ορυμαγδός. Γι' αυτό απαιτούνται συνεχώς νέες αποτελεσματικές προσεγγίσεις προκειμένου να προωθείται η ευημερία του σήμερα και του αύριο. Η επιβίωση των επόμενων γενεών. Να έχει, δηλαδή, πάντα να τρώει και ο φτωχός, δίχως να γκρινιάζει ο πλούσιος – θα πρόσθετα με την απλοϊκότητά μου στα οικονομικά θέματα. Το πλαίσιο θέασης αυτών των βασανιστικών προβλημάτων διευρύνεται με τον συνδυασμό πρότυπης εκπαιδευτικής και οικονομικής ανάπτυξης.

Στην ανθρωπότητα εποχή μας, όπως τιλοδοτείται, με τα τσουναμικά κύματα κρίσεων: περιβαλλοντικο-κλιματικά, οικονομικο-κοινωνικά, πολιτισμικά εν γένει, που η αειφορία θα προσδιορίζεται στο όχι και τόσο απόμακρο μέλλον, όχι με τον όρο διαβίωση, αλλά με τον τραγικό όρο επιβίωση του πλανήτη, με τις όχι και πολύ απόμακρες επερχόμενες γενεές να απειλούνται, να κινδυνεύουν ήδη εγγόνια και δισέγγονα, το βιβλίο και η προσέγγισή του είναι άκρως ενδιαφέροντα.

Γιατί δεν είναι μόνο η οικονομία: είναι η παιδεία πρώτα μαζί με την οικονομία που αντί να είναι τα φτερά της ανθρωπότητας, καταντούν ξύλινα

δεκανίκια της, κρατώντας την να τρικλίζει επί του παρόντος με αστόχαστα βήματα στα δύσβατα πεδία της. Πιάστε την παιδική παραβατικότητα από τη μια, την κλιματική κρίση από την άλλη, δείτε πόσο ξεβολουούν σοφούς, νομπελίστες, κυβερνήτες, πολίτες – με τον πλανήτη να μένει σχεδόν αμήχανος να κάνει κάτι το ουσιαστικό.

**Η απομείωση του
υπαρκτού ελλείμματος
ποιοτικής παιδείας, πιο
σημαντικό από το έλλειμα
του ΑΕΠ, απαιτεί την
εμπέδωση πολυεπίπεδων,
πολυπαραγοντικών
εκπαιδευτικών δεξιοτήτων,
οι οποίες εμφανίζονται
εξελικτικο-αναπτυξιακά
στον Homo sapiens.**

Το εν λόγω βιβλίο είναι ενδιαφέρον όχι μόνο γιατί πραγματεύεται συμπληρωματικά τα δύο κύρια θέματά του –παιδεία, οικονομία– αλλά κυρίως επειδή καταδεικνύεται ο αναγκαίος συνδυασμός τους στη βάση της ολιστικής προσφοράς και κατάκτησης της γνώσης, η οποία βρίσκεται σε αρμονία με την ολιστική λειτουργία του εγκεφάλου. Γι' αυτό η αναφορά στην καινοτομία της εκπαι-

δευτικής μεθοδολογίας της διαθεματικότητας είναι εξίσου σημαντική, καθώς δένει τα δύο θέματα.

Ποιο είναι το διακύβευμα του βιβλίου; Η αναβάθμιση παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών· η δημιουργική αφομοίωση της νέας γνώσης· η μείωση των ανισοτήτων στο σχολείο και στην κοινωνία· η προετοιμασία για την επαγγελματική ένταξη, η επιτυχής μετάβαση των νέων στην αγορά εργασίας. Η αειφορία τουτέστιν της εκπαιδευτικής και της οικονομικής ανάπτυξης· αιχμές που ταίριαξαν στο βιβλίο, το έδεσαν, το πλούτισαν.

Στις σελίδες του παρατίθενται και συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που προωθούν τις παραπάνω στοχεύσεις: για παράδειγμα, το στρατηγικό πλαίσιο μείωσης της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου· η δημιουργία κατάλληλου ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού· η χάραξη Ζωνών Εκπαιδευτικής προτεραιότητας για την υποστήριξη παιδιών που δεν έχουν γνώση της ελληνικής γλώσσας· η αναγκαιότητα συνεχούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών κ.ά. Με ένα τέτοιο, λοιπόν, μοτίβο σχολικής εκπαίδευσης και παιδείας, δεν μπορεί παρά να γίνει κάποτε συνακόλουθη και η βελτίωση των Προγραμμάτων Σπουδών της Ανώτατης Εκπαίδευσης, ώστε οι πτυχιούχοι, θωρακισμένοι και με την ασπίδα της παιδείας να συμβάλλουν περισσότερο στην πρόοδο της χώρας, μέσω της αναπτυξιακής της προόδου, ήγγουν της αειφορίας της.

Δεν είναι, λοιπόν, αμελητέες οι γεφυ-

Από το οπισθόφυλλο του βιβλίου

Το ανά χειράς βιβλίο αποτελεί ένα συλλογικό έργο με αντικείμενο την ανάδειξη της αλληλεπίδρασης μεταξύ της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και της παροχής ποιοτικής εκπαίδευσης, υπό το πρίσμα, κυρίως, της ελληνικής πραγματικότητας. Βασικός μελλοντικός σκοπός αλλά και επίκεντρο της έρευνας και ανάλυσης του έργου είναι η «αιεφορία». Οι συντελεστές του έργου, βασισμένοι σε διεθνείς αξιόπιστες παραμέτρους αλλά και στην ιστορική μελέτη θεμάτων αναπτυξιακού και οικονομικού ενδιαφέροντος (όπως βιομηχανικές επαναστάσεις, μεθόδους προσέγγισης ανθρώπινου δυναμικού, ανάπτυξη κοινωνικής επιχειρηματικότητας), επιδιώκουν την αποσαφήνιση του ρόλου της τριτοβάθμιας –και όχι μόνο– εκπαίδευσης προς την επίτευξη μιας βιώσιμης και ανατροφοδοτούμενης οικονομικής πραγματικότητας. Εντός ερευνητικού πλαισίου παραμένουν και θέματα, που σήμερα αποτελούν πρόκληση, όπως οι περίοδοι κρίσης, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την πανδημία Covid-19, την αναστολή λειτουργίας των σχολείων και των πανεπιστημίων, το φαινόμενο της μετανάστευσης πτυχιούχων, την αυτονομία των πανεπιστημίων κ.ά., χωρίς, ωστόσο, να αντιμετωπίζονται ως ανυπέρβλητα εμπόδια αλλά, περισσότερο, ως ευκαιρίες ανάδειξης και εφαρμογής νέων πρακτικών. Η εκπαίδευση, η επιχειρηματικότητα, η καινοτομία και η οικονομική ανάπτυξη αποτελούν πεδία αυθυπόστατα και ταυτόχρονα αλληλένδετα, οδηγώντας τον αναγνώστη – φοιτητή, επιστήμονα, επαγγελματία του χώρου– σε ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις και γόνιμους προβληματισμούς.

ρώσεις γνώσεων. Είναι αντίθετα οι φιλές σιδερόβερρες που δένουν τους αρμούς της διά βίου ανάπτυξης, της μελλοντικής σταθερότητας και προόδου της χώρας, του κόσμου, του ανθρώπινου κεφαλαίου εν γένει να στέκεται στα πόδια του.

Η απομείωση του υπαρκτού ελλείμματος ποιοτικής παιδείας, πιο σημαντικό από το έλλειμμα του ΑΕΠ, απαιτεί την εμπέδωση πολυεπίπεδων, πολυπαραγοντικών εκπαιδευτικών δεξιοτήτων, οι οποίες εμφανίζονται εξελικτικο-αναπτυξιακά στον Homo sapiens· δεξιότητες που καλλιεργούνται αναλόγως της ηλικίας, αλληλεπιδραστικά και συνδυαστικά διά της διαθεματικότητας, ενώ προβάλλονται με ποικιλία μορφών, συμπεριλαμβανομένων των μοτίβων του ψηφιακού κόσμου της Τέταρτης Βιομηχανικής Επανάστασης. Πολύ σωστά συμπεριλήφθηκε στο βιβλίο και η σχετική θεωρία του «Βιοπαιδαγωγισμού», τιτλοδοτώντας τις εν λόγω δεξιότητες «βιοπαιδαγωγικές», ανάγοντάς τες σε τέσσερις βασικές: τεχνολογική, κοινωνική, γλωσσική, θεωρητικο/αριθμητική. Δεξιότητες που παρέχονται εύκολα, και εμπενδώνονται πιο εύκολα.

Δυστυχώς, η καινοτομία χωρίς διαβατήριο για το χρηματιστήριο δεν πορεύεται εύκολα. Κατόπιν τούτων μπορούμε να αισιοδοξούμε για μια ετοιμοπόλεμη Ελλάδα στον κόσμο του παρόντος και του μέλλοντος;

Κι η πρόταση αυτή των συγγραφέων είναι ουσιαστική, καθώς συμβάλλει στην αιεφόρο εκπαιδευτική και οικονομική

ανάπτυξη. Το ερώτημα εδώ, ωστόσο, είναι πώς θα περάσει ως θεωρία από τις γραμμές του βιβλίου, στα μυαλά των υπευθύνων ως πράξη; Μέχρι τώρα καθεύδει σε κοιμώμενες σελίδες, σελίδες που οι συγγραφείς επιχείρησαν να ξυπνήσουν. Ποιος ξέρει, μπορεί κάποτε κάποιος υπεύθυνος να τις προσέξει; γιατί μόνο ξύπνια η εν λόγω καινοτομία μπορεί να αντιμετωπίσει με νηφαλιότητα και κάθε παρεμβαλλόμενη κρίση –όπως η πανδημία Covid-19, το μεταναστευτικό, τα απειλητικά γεωπολιτικά, τα καλάθια των νοικοκυριών– δίχως να χάνουμε τα αυγά και τα καλάθια. Δυστυχώς, η καινοτομία χωρίς διαβατήριο για το χρηματιστήριο δεν πορεύεται εύκολα. Κατόπιν τούτων μπορούμε να αισιοδοξούμε για μια ετοιμοπόλεμη Ελλάδα στον κόσμο του παρόντος και του μέλλοντος;

Σας δίνω την απάντηση από συνέντευξη των συγγραφέων στην εφημερίδα Πελοπόννησος:

Σαφώς και μπορεί η Ελλάδα να καταστεί ετοιμοπόλεμη στον κόσμο του μέλλοντος, συνεχίζοντας αρχικά τις θετικές πρωτοβουλίες για τη ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης που αναφέρονται στο βιβλίο, και εξειδικεύοντάς τες ανάλογα με τις προκλήσεις που εμφανίζονται κάθε φορά. Με τον ίδιο τρόπο, συνδυαστικά με την εκπαίδευση, η χώρα θα πρέπει να επενδύει και σε βιώσιμες οικονομικές πρωτοβουλίες που προάγουν την καινοτομία και τη δημιουργικότητα, χαρακτηριστικά απόλυτα συνδεδεμένα με την αιεφορία.

Αισιόδοξη η νότα του βιβλίου. Θα πρόσθετα και να διαβάζονται τέτοια βιβλία από περισσότερους πολιτικούς και πιο πολλούς πολίτες. Για να πορεύεται ο κόσμος όλος με λιγότερα συνθήματα και πιο πολλή δουλειά, κατά το λαϊκό άσμα.

Σ. Ν. Αλαχιώτης Πρώην Πρύτανης, πρώην Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Κούρδοι: ένας λαός που (δεν) γνωρίζουμε

Οι Κούρδοι είναι το μεγαλύτερο έθνος στον πλανήτη χωρίς κράτος. Είναι επίσης, ένας λαός που όλοι έχουν ακούσει για αυτόν, αλλά λίγοι τον γνωρίζουν. Ένας λαός που έχει πέσει θύμα της ιστορίας και που κατά καιρούς βρίσκεται στο προσκήνιο, αλλά σχεδόν πάντα για τους λάθος λόγους. Ένας λαός βασανισμένος αλλά ακατάβλητος.

Οι Κούρδοι, εμφανίζονται στο προσκήνιο της ιστορίας από την τρίτη χιλιετία π.Χ.

Το 2014, η εμφάνιση του Ισλαμικού Κράτους (ISIS) προκάλεσε την κινητοποίηση και ριζοσπαστικοποίηση των εξτρεμιστικών δικτύων, ενώ οι επιθέσεις στην πόλη Κομπάνι στη Συρία πυροδότησαν μια αλυσιδωτή αντίδραση με πολλές και διαφορετικές επιπτώσεις στον εμφύλιο πόλεμο στη Συρία αλλά και στον κουρδικό πληθυσμό της Τουρκίας. Ο συνδυασμός των πολιτικών εξελίξεων, αλλά και του παρασκηνίου στο εσωτερικό της τελευταίας, έφερε ταχύτατα τους Κούρδους στο διεθνές προσκήνιο. Η σθεναρή αντίσταση των Κούρδων, και η αναγνώρισή της, γρήγορα ταυτίστηκε με τον συμβολισμό της αντίστασης απέναντι στη βαρβαρότητα του ισλαμικού φονταμενταλισμού, αλλά και την εκ νέου στοχοποίηση των Κούρδων της Τουρκίας, από ένα καθεστώς

που συστηματικά μεταβαλλόταν σε ολοένα και πιο αυταρχικό, βασιμμένο στο εθνικιστικό προφίλ που έκρυβε για πάνω από μια δεκαετία, κάτω από ένα επίπλαστο πέπλο προοδευτισμού, ελευθερίας και ισοπολιτείας.

Πράγματι, οι συστηματικές επιθέσεις του τουρκικού κράτους μετά το 2014, αντέφρασαν το αφήγημα με το οποίο το κυβερνών Κόμμα της Δικαιοσύνης και της Ανάπτυξης (ΑΚΡ) είχε ανέλθει στην εξουσία, σύμφωνα με το οποίο το κράτος αναγνώρισε για πρώτη φορά τις ευθύνες του απέναντι στον κουρδικό πληθυσμό του και έδειξε ειλικρινή διάθεση για την επίλυση του Κουρδικού Ζητήματος. Ο τερματισμός των συνομιλιών του Όσλο το 2011 και η κατάρρευση της «Ειρηνευτικής Διαδικασίας» το 2015, στην οποία συνέβαλε και η στάση του τουρκικού καθεστώτος απέναντι την πολιορκία του Κομπάνι από το Ισλαμικό Κράτος, οδήγησαν σε εκτεταμένες επιχειρήσεις της αστυνομίας και των ενόπλων δυνάμεων κατά του ΡΚΚ και στον τερματισμό της εκεχειρίας που ίσχυε από το 2013, αλλά και στην εκ νέου απόρριψη της κουρδικής ταυτότητας. Τα παραπάνω, ουσιαστικά, σηματοδοτούν και την αποκάλυψη της στροφής του καθεστώτος προς τον εθνικισμό, ενώ η αποτυχημένη απόπειρα πραξικοπήματος το 2016, έδωσε τη λαβή για την κορύφωση του κυβερνητικού αυταρχισμού, η οποία

κατέληξε στη συνταγματική αναθεώρηση του 2017 και την παγίωση ενός ισλαμικού-εθνικιστικού καθεστώτος. Η στροφή του τουρκικού κράτους στον εθνικισμό, έβαλε στο στόχαστρό του εκ νέου τους Κούρδους μετά το 2002, τόσο εντός όσο και εκτός συνόρων.

Η κουρδική ταυτότητα διακρίνεται για την διαφορετικότητα που χαρακτηρίζει τους κουρδικούς πληθυσμούς, όπως αυτή αποτυπώνεται γεωγραφικά, ιδιαιτέρως μετά τον διαχωρισμό του Κουρδιστάν μεταξύ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και της Αυτοκρατορίας των Σαφαβιδών τον 16ο αιώνα, και στη συνέχεια τον διαμελισμό του οθωμανικού Κουρδιστάν μεταξύ Τουρκίας, Ιράκ και Συρίας, μετά τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και σύμφωνα με τους όρους της Διάσκεψης Ειρήνης των Παρισίων το 1919.

Από το οπισθόφυλλο του βιβλίου

Η ελληνική βιβλιογραφία για τις Κουρδικές Σπουδές δεν έχει αναπτυχθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να αποτελεί θέμα διαρκούς συζήτησης και συνεχούς προβληματισμού στους κόλπους της ελληνικής ακαδημαϊκής κοινότητας.

Αυτός ο τόμος αποτελεί την πρώτη προσπάθεια για τη δημιουργία εκείνων των συνθηκών που επιτρέπει την εισαγωγή της κουρδικής ιστορίας και των Κουρδικών Σπουδών στην ακαδημαϊκή συζήτηση και στον δημόσιο λόγο, και παράσχουν το κίνητρο και την καθοδήγηση στους ερευνητές και στους φοιτητές των ελληνικών πανεπιστημίων να προβληματιστούν και να διερευνήσουν βαθύτερα όχι μόνο τα ερωτήματα που τίθενται μέσα στον τόμο αλλά και ευρύτερα.

Τα κείμενα που περιλαμβάνονται στον τόμο είναι προσεκτικά επιλεγμένα δοκίμια έγκριτων μελετητών των Κουρδικών Σπουδών από τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα, τα οποία εστιάζουν σε επιμέρους πτυχές του Κουρδικού Ζητήματος, αλλά και σε θέματα της κουρδικής ταυτότητας, της τουρκικής πολιτικής προς τους Κούρδους, και των πολιτικών οργανώσεων του Κουρδιστάν, σε μια ευρεία χρονική περίοδο που εκτείνεται από την ύστερη Οθωμανική Αυτοκρατορία μέχρι και τις πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα.

Με τον παρόντα τόμο, οι τρεις επιμελητές, σε συνεργασία με τις Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Πατρών, επιδιώκουν την αναβάθμιση των Κουρδικών Σπουδών στην Ελλάδα και την καθιέρωσή τους ως ενός επιστημονικού πεδίου που βρίσκεται διαρκώς στο ερευνητικό –και όχι μόνο– προσκήνιο. Επιπλέον, η συζήτηση για τους Κούρδους πρέπει να ξεφύγει από τα στενά όρια του Κουρδικού Ζητήματος, στα οποία έχει περιοριστεί στην Ελλάδα, και να διερευνηθεί στο ευρύτερο ιστορικό, πολιτικό και κοινωνικό πεδίο, όχι μόνο της Τουρκίας αλλά της Μέσης Ανατολής.

Όσον αφορά στην ελληνική πραγματικότητα, οι λέξεις «Κούρδος» και «Κουρδιστάν» γίνονται αντιληπτές σχεδόν αποκλειστικά μέσα από το στενό και αυστηρό πρίσμα των ελληνοτουρκικών σχέσεων, και την εξαιρετικά περιοριστική αντίληψη του «ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου», ενώ από τη δεκαετία του 1990 και έπειτα ο μέσος Έλληνας ταυτίζει σχεδόν ενστικτωδώς και αβίαστα τους Κούρδους με το ΡΚΚ. Τα παραπάνω οφείλονται, από τη μία, στη συστηματική προσπάθεια του τουρκικού κράτους, από την ίδρυσή του ακόμα, να εκτουρκίσει βίαια τον κουρδικό πληθυσμό, και από την άλλη, στις προβληματικές διμερείς σχέσεις Ελλάδος-Τουρκίας, ιδιαιτέρως μετά το 1974.

Ο τερματισμός των συνομιλιών του Όσλο το 2011 και η κατάρρευση της «Ειρηνευτικής Διαδικασίας» το 2015, στην οποία συνέβαλε και η στάση του τουρκικού καθεστώτος απέναντι την πολιορκία του Κομπάνι από το Ισλαμικό Κράτος, οδήγησαν σε εκτεταμένες επιχειρήσεις της αστυνομίας και των ενόπλων δυνάμεων κατά του ΡΚΚ και στον τερματισμό της εκχειρίδας που ίσχυε από το 2013, αλλά και στην εκ νέου απόρριψη της κουρδικής ταυτότητας.

Ωστόσο, οι Κούρδοι, εμφανίζονται στο προσκήνιο της ιστορίας από την τρίτη χιλιετία π.Χ. Στο πλαίσιο αυτό, οι κουρδικές γλώσσες και η θρησκευτική ποικιλομορφία, που ακολουθεί το αντίστοιχο μωσαϊκό που χαρακτηρίζει την Μέση Ανατολή, έχουν γίνει το επίκεντρο της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας εδώ και δεκαετίες σε μια απόπειρα να χαρτογραφήσει το Κουρδικό Ζήτημα.

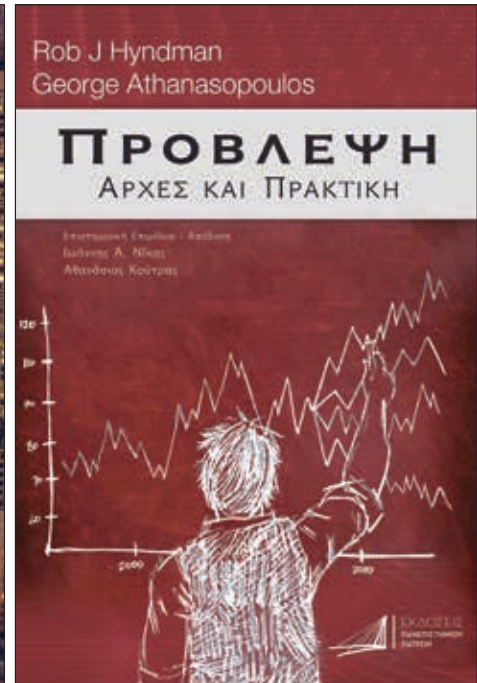
Η κουρδική ταυτότητα διακρίνεται για την διαφορετικότητα που χαρακτηρίζει τους κουρδικούς πληθυσμούς, όπως αυτή αποτυπώνεται γεωγραφικά, ιδιαιτέρως μετά τον διαχωρισμό του Κουρδιστάν μεταξύ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και της Αυτοκρατορίας των Σαφαβιδών τον 16ο αιώνα, και στη

συνέχεια τον διαμελισμό του οθωμανικού Κουρδιστάν μεταξύ Τουρκίας, Ιράκ και Συρίας, μετά τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και σύμφωνα με τους όρους της Διάσκεψης Ειρήνης των Παρισίων το 1919. Αν και οι αντίστοιχοι πληθυσμοί επηρεάστηκαν από τα δεδομένα των εθνικών κρατών στα οποία ενσωματώθηκαν, παρόλα αυτά, διατήρησαν τα κοινά στοιχεία που ορίζουν την κουρδική εθνική ταυτότητα, παρά τις προσπάθειες των κρατών να τους αφομοιώσουν, κάποτε ειρηνικές, αλλά κατά κύριο λόγο βίαιες.

Η προσεκτική επιλογή των κειμένων που συγκεντρώθηκαν στον τόμο *Οι Κούρδοι της Τουρκίας* που κυκλοφορεί σύντομα από τις Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Πατρών αποτελεί μια πρώτη απόπειρα να παρουσιαστεί η πολυπλοκότητα της ιστορίας των Κούρδων της Τουρκίας τους τελευταίους δύο αιώνες. Το έργο εξετάζει σε χρονολογική σειρά μερικά από τα πιο σημαντικά ζητήματα που εμφανίζει η μελέτη της ιστορίας των Κούρδων, ευελπιστώντας, κατ' αυτόν τον τρόπο όχι μόνο να κινήσει το ενδιαφέρον της ελληνικής επιστημονικής και ακαδημαϊκής κοινότητας, αλλά και να θέσει τις βάσεις για περαιτέρω έρευνα στην Ελλάδα γύρω από την ιστορία των Κούρδων. Με άλλα λόγια, το βιβλίο αποτελεί ένα έναυσμα για τη δημιουργία εκείνων των συνθηκών που θα επιτρέψουν την εισαγωγή των Κούρδων στην ακαδημαϊκή συζήτηση και στον δημόσιο λόγο, και θα προσφέρουν το κίνητρο και την καθοδήγηση τόσο στους ερευνητές και στις ερευνήτριες, όσο και στους φοιτητές και τις φοιτήτριες των ελληνικών πανεπιστημίων να προβληματιστούν και να διερευνήσουν βαθύτερα, όχι μόνο τα ερωτήματα που εξετάζονται στον τόμο, αλλά και ευρύτερα.

Αντώνης Δεριζιώτης

Επιχειρηματικές Προβλέψεις σε προβλήματα και δεδομένα από την πραγματική ζωή μέσω της γλώσσας προγραμματισμού R

Ακούγοντας κανείς τη λέξη «πρόβλεψη» συνειρμικά ο νους του πηγαίνει στον «αυριανό καιρό» και τα ειδικά δελτία για την ενημέρωση των πολιτών και των αγροτών. Κι όμως, το θέμα των επιχειρηματικών προβλέψεων είναι, σχεδόν, το ίδιο πράγμα. Με τον ίδιο τρόπο που μια μετεωρολογική υπηρεσία χρησιμοποιεί δεδομένα για να προσδιορίσει τις μελλοντικές μετεωρολογικές συνθήκες, έτσι και η επιχειρηματική πρόβλεψη χρησιμοποιεί ιστορικά δεδομένα για να κάνει τεκμηριωμένες εκτιμήσεις σχετικά με την κατεύθυνση των μελλοντικών τάσεων.

Η πρόβλεψη είναι απαραίτητη σε πολλές περιπτώσεις. Η απόφαση κατασκευής μιας μονάδας παραγωγής ενέργειας μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια απαιτεί πρόβλεψη της μελλοντικής ζήτησης. Ο χρονοπρογραμματισμός του προσωπικού σε ένα τηλεφωνικό κέντρο για την επόμενη εβδομάδα απαιτεί την πρόβλεψη του όγκου των κλήσεων που θα δεχθεί αυτό, εκείνο το διάστημα. Η δημιουργία μιας αποθήκης απαιτεί πρόβλεψη για το τι θα χρειαστεί να αποθηκευτεί σε αυτή. Η δρομολόγηση της τηλεπικοινωνιακής κίνησης στα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα απαιτεί την πρόβλεψη της κίνησης λίγα λεπτά πριν αυτή εμφανιστεί. Ανεξάρτητα από τις περιστάσεις ή τους χρονικούς ορίζοντες,

η πρόβλεψη είναι σημαντική βοήθεια για αποτελεσματικό και αποδοτικό σχεδιασμό.

Με τον ίδιο τρόπο που μια μετεωρολογική υπηρεσία χρησιμοποιεί δεδομένα για να προσδιορίσει τις μελλοντικές μετεωρολογικές συνθήκες, έτσι και η επιχειρηματική πρόβλεψη χρησιμοποιεί ιστορικά δεδομένα για να κάνει τεκμηριωμένες εκτιμήσεις σχετικά με την κατεύθυνση των μελλοντικών τάσεων.

Οι επιχειρήσεις, λοιπόν, δεν λειτουργούν αυθόρμητα, μα ούτε και επινοούν όλες εκείνες τις αποφάσεις που απαιτούνται σε καθημερινή βάση. Ιδανικά, κάθε απόφαση που λαμβάνουν, κάθε προϋπολογισμός που καταρτούν, κάθε πελάτης με τον οποίο επιθυμούν να συνεργαστούν, βασίζεται σε τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία χάρη στην πρόβλεψη. Βέβαια, μπορεί να μην είναι πάντα σωστή. Η ιστορία έχει δείξει ότι,

πράγματι, οι επιχειρήσεις έχουν πάρει μερικές εντυπωσιακά κακές αποφάσεις όλα αυτά τα χρόνια. Αλλά η πρόβλεψη δίνει σε αυτές τις καλύτερες δυνατές πιθανότητες να προσεγγίσουν ορθά το ακριβές άμεσο αλλά και το απώτερο μέλλον. Και όταν ο αντικειμενικός σκοπός είναι η αναζήτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, τότε μια καλή πρόβλεψη μπορεί να κάνει όλη τη διαφορά. Είναι μόνο το «μέλλον» αυτό που έχει σημασία; Οι επιχειρηματικές προβλέψεις, εκτός των άλλων, αφορούν στη βελτιστοποίηση των διαθέσιμων επιχειρηματικών πόρων. Μια επιχείρηση μπορεί να διαθέτει πληθώρα πόρων, η ταυτόχρονη βελτιστοποίηση όλων αυτών όμως είναι αυτή που θα της προσφέρει το απαιτούμενο πλεονέκτημα για την ώθηση της απόδοσης της.

Το βιβλίο *Πρόβλεψη: Αρχές και Πρακτική* έχει ως στόχο να παρέχει μια εμπειριστατωμένη εισαγωγή στις μεθόδους πρόβλεψης και να παρουσιάσει στους αναγνώστες του χρήσιμες πληροφορίες για κάθε μια από αυτές με σκοπό την εύλογη χρήση τους. Το βιβλίο δεν αποτελεί ένα αυστηρό σύγγραμμα όπου παρουσιάζονται διεξοδικά όλες οι θεωρητικές λεπτομέρειες κάθε μεθόδου, ωστόσο οι βιβλιογραφικές αναφορές στο τέλος κάθε κεφαλαίου καλύπτουν πολλές από αυτές.

Από το οπισθόφυλλο του βιβλίου

Η πρόβλεψη είναι απαραίτητη σε πολλές περιπτώσεις. Η απόφαση κατασκευής μιας μονάδας παραγωγής ενέργειας μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια απαιτεί πρόβλεψη της μελλοντικής ζήτησης. Ο χρονοπρογραμματισμός του προσωπικού σε ένα τηλεφωνικό κέντρο για την επόμενη εβδομάδα απαιτεί την πρόβλεψη του όγκου των κλήσεων που θα δεχθεί αυτό, εκείνο το διάστημα. Η δημιουργία μιας αποθήκης απαιτεί πρόβλεψη για το τι θα χρειαστεί να αποθηκευτεί σε αυτή. Η δρομολόγηση της τηλεπικοινωνιακής κίνησης στα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα απαιτεί την πρόβλεψη της κίνησης λίγα λεπτά πριν αυτή εμφανιστεί. Ανεξάρτητα από τις περιστάσεις ή τους χρονικούς ορίζοντες, η πρόβλεψη είναι σημαντική βοήθεια για αποτελεσματικό και αποδοτικό σχεδιασμό. Αυτό το βιβλίο παρέχει μια περιεκτική εισαγωγή στις μεθόδους πρόβλεψης και παρουσιάζει αρκετές πληροφορίες για κάθε μέθοδο έτσι ώστε οι αναγνώστες να τις χρησιμοποιούν κατάλληλα. Δίνονται παραδείγματα υλοποιημένα στην R από την προσωπική εμπειρία των συγγραφέων ως σύμβουλοι επιχειρήσεων, χρησιμοποιώντας πολλά σύνολα δεδομένων. Στην παρούσα έκδοση, όλα τα κεφάλαια έχουν ενημερωθεί για να καλύπτουν τις πιο πρόσφατες μεθόδους έρευνας και πρόβλεψης. Προστέθηκε ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με τα χαρακτηριστικά των χρονοσειρών.

Το βιβλίο είναι γραμμένο κυρίως για τρία είδη ακροατηρίων: Πρώτα για όλους εκείνους που πραγματοποιούν προβλέψεις στις επιχειρήσεις τους και μπορεί να μην είχαν οποιαδήποτε σχετική τυπική εκπαίδευση στο αντικείμενο των προβλέψεων. Οι άλλες δύο κατηγορίες αφορούν στους προπτυχιακούς φοιτητές που σπουδάζουν (κυρίως, αλλά όχι μόνο) διοίκηση επιχειρήσεων, καθώς και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ειδικεύονται στη διοίκηση επιχειρήσεων (MBA) και μελετούν, ειδικότερα, το αντικείμενο των προβλέψεων. Για τον λόγο αυτό η πλειονότητα των κεφαλαίων απαιτεί από τους αναγνώστες να είναι εξοικειωμένοι μόνο με τις εισαγωγικές έννοιες στατιστικής και τις βασικές έννοιες της άλγεβρας γυμνασίου-λυκείου. Όπου απαιτείται η γνώση ανώτερων μαθηματικών, όπως η άλγεβρα πινάκων, αυτό επισημαίνεται.

Η ιστορία έχει δείξει ότι, πράγματι, οι επιχειρήσεις έχουν πάρει μερικές εντυπωσιακά κακές αποφάσεις όλα αυτά τα χρόνια. Αλλά η πρόβλεψη δίνει σε αυτές τις καλύτερες δυνατές πιθανότητες να προσεγγίσουν ορθά το ακριβές άμεσο αλλά και το απώτερο μέλλον. Και όταν ο αντικειμενικός σκοπός είναι η αναζήτηση πλεονεκτήματος, τότε μια καλή πρόβλεψη μπορεί να κάνει όλη τη διαφορά.

Για τους ανήσυχους αναγνώστες προτείνονται επιπλέον βιβλία και εγχειρίδια που παρέχουν μια πιο προχωρημένη ή λεπτομερή αντιμετώπιση των θεμάτων που περιγράφονται στο βιβλίο. Επίσης, για τα πιο σύγχρονα θέματα του βιβλίου, όπου δεν υπάρχει διαθέσιμο κατάλληλο εγχειρίδιο, προτείνονται άρθρα επιστημονικών περιοδικών που παρέχουν περισσότερες πληροφορίες.

Η πραγματική δύναμη όμως του βιβλίου και η διαφοροποίησή του από τα υπόλοιπα διαθέσιμα που πραγματεύονται το ίδιο αντικείμενο είναι η ύπαρξη δεκάδων παραδειγμάτων με πραγματικά δεδομένα από τη συμβουλευτική

πρακτική εμπειρία των συγγραφέων, δύο από τους πιο έμπειρους επιστήμονες του χώρου, του Rob Hyndman και του George Athanasopoulos. Οι συγγραφείς έχουν συνεργαστεί με εκατοντάδες επιχειρήσεις και οργανισμούς σε ζητήματα πρόβλεψης για πολλά χρόνια, και αυτή η εμπειρία τους έχει συμβάλει άμεσα στην ανάπτυξη πολλών παραδειγμάτων του βιβλίου, καθώς επίσης και στη διαμόρφωση της γενικότερης φιλοσοφίας τους για τις προβλέψεις. Ο στόχος τους είναι να βοηθήσουν τους αναγνώστες να αποκτήσουν την ικανότητα να εφαρμόζουν προβλέψεις σε πρακτικά προβλήματα. Προς αυτή την κατεύθυνση χρησιμοποιούν τη γλώσσα προγραμματισμού R για την υλοποίηση όλων των προβλημάτων του βιβλίου. Η R αποτελεί ένα εξαιρετικά ισχυρό λογισμικό, είναι δωρεάν διαθέσιμη γλώσσα προγραμματισμού, λειτουργεί σχεδόν σε κάθε λειτουργικό σύστημα, ενώ αποτελεί ένα θαυμάσιο εργαλείο για όλες τις στατιστικές αναλύσεις, και όχι μόνο για τις προβλέψεις. Επιπλέον, έχουν δώσει έμφαση σε μεθόδους γραφικής απεικόνισης, περισσότερο από ό,τι δίνουν οι περισσότεροι προγνώστες. Χρησιμοποιούν γραφήματα για να διερευνηθούν τα δεδομένα, να αναλυθεί η εγκυρότητα των μοντέλων που επιλέχθηκαν και να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα των προβλέψεων.

Το βιβλίο *Πρόβλεψη: Αρχές και Πρακτική* αποτελεί ένα σύγχρονο βιβλίο που καλύπτει τόσο το θεωρητικό υπόβαθρο όσο και το κομμάτι της υλοποίησης στο επιστημονικό πεδίο των προβλέψεων, έχοντας σημαντική παρουσία σε πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού τα τελευταία χρόνια. Η επιμελημένη μετάφραση και απόδοση του στην ελληνική γλώσσα είναι βέβαιο ότι προσφέρει στην ελληνική βιβλιογραφία ένα ισχυρό εργαλείο τόσο για τους ανθρώπους των επιχειρήσεων όσο και την ακαδημαϊκή κοινότητα στην Ελλάδα.

Γιάννης Νίκας, Αθανάσιος Κούτρας

Γιατί ο Καντ έγραψε τρεις *Κριτικές* και γιατί αξίζει να μάθουμε περισσότερα για αυτές;

Όσο κοντά και αν φανταστούμε τη φιλοσοφία στην ανθρώπινη πράξη, παραμένει μια δραστηριότητα που απαιτεί την απόσυρση από τα άμεσα ενδιαφέροντα της ζωής. Φανταζόμαστε τον φιλόσοφο ως έναν άνθρωπο που περιφρονεί όλα εκείνα τα οποία μας απασχολούν καθημερινά και αφιερώνεται στην αναζήτηση μιας ανώτερης αλήθειας. Διάγει βίο θεωρητικό. Περισσότερο από τις συνέπειες των σκέψεών του στον εξωτερικό κόσμο, τον απασχολεί η εσωτερική συνέπεια αυτών των σκέψεων. Θέλει να γνωρίζει χάριν της γνώσης, της «συστηματικής της ενότητας» και της «λογικής της τελειότητας».

Ωστόσο, αυτό το παιχνίδι λογικής ή αυτή η «τέχνη του Λόγου» δεν εξαντλεί την έννοια της φιλοσοφίας. Αυτό ισχυρίζεται ο Καντ στις τελευταίες σελίδες της *Κριτικής του καθαρού Λόγου*, έργου που εκδόθηκε το 1781 και αποτέλεσε σταθμό στην νεότερη ιστορία της φιλοσοφίας. Το σύστημα της γνώσης «ως επιστήμης και μόνο» αποτελεί τον στόχο της φιλοσοφίας σύμφωνα με τη «σχολαστική» της έννοια. Δεν θα είχαμε κανένα λόγο να αποδίδουμε αξία στη φιλοσοφική έρευνα και στα πορίσματά της, αν δεν υπήρχε μια δεύτερη και πολύ ουσιαστικότερη έννοια της φιλοσοφίας. Αυτή, λέει ο Καντ, είναι η «κοσμική» ή «κοσμοπολιτική» της έννοια, σύμφωνα με την οποία πρόκειται για την «επιστήμη της σχέσης κάθε

γνώσης με τους ουσιαστικούς σκοπούς του ανθρώπινου Λόγου· ο δε φιλόσοφος δεν είναι ένας καλλιτέχνης του Λόγου, αλλά ο νομοθέτης του ανθρώπινου Λόγου». Η άσκηση της φιλοσοφίας προϋποθέτει αποστασιοποίηση από τα ανθρώπινα ενδιαφέροντα, αλλά η ίδια η φιλοσοφία συνιστά απόκριση στα ουσιαστικά ενδιαφέροντα και στους σκοπούς που έχουμε ως –εν μέρει τουλάχιστον– έλλογα όντα. Η φιλοσοφία, με την κοσμοπολιτική της έννοια, «αφορά ό,τι ενδιαφέρει τον καθένα».

Ο Καντ δεν γυρεύει να συσσωρεύσει γνώσεις για τα πράγματα αλλά ρωτά πρώτα από όλα «τι μπορώ να γνωρίζω;»

Τι είναι, άραγε, εκείνο που ενδιαφέρει τον καθένα και την καθεμία από εμάς επειδή συνιστά, σύμφωνα με την ορολογία του Καντ, «ενδιαφέρον του Λόγου»; Ο ίδιος συμπυκνώνει αυτό το ενδιαφέρον σε τρία ερωτήματα. Η διατύπωση των τριών ερωτημάτων, η μεταξύ τους διάκριση και οι απαντήσεις στις οποίες καταλήγει αποτελούν τη σπονδυλική στήλη της καντιανής φιλοσοφίας.

Το πρώτο ερώτημα, το πρώτο ενδια-

φέρον του Λόγου, είναι προφανώς εκείνο της γνώσης. Όμως, ο Καντ δεν γυρεύει να συσσωρεύσει γνώσεις για τα πράγματα αλλά ρωτά πρώτα από όλα «τι μπορώ να γνωρίζω;» Ρωτά, με άλλα λόγια, για τα αναγκαία όρια της γνώσης. Η γνώση των ορίων μας προφυλάσσει τόσο από το προπετή δογματισμό, όταν μιλάμε για όσα δεν μπορούμε να ξέρουμε, όσο και από τον επιπόλαιο σκεπτικισμό, όταν αγνοούμε αυτά που όντως μπορούμε να ξέρουμε. Πού θα ψάξουμε όμως να βρούμε αυτά τα όρια; Η απάντηση του Καντ είναι: στον ίδιο μας τον εαυτό. Γνωρίζουμε ό,τι διυλίζεται μέσα από το φίλτρο της γνωστικής μας ικανότητας και άρα ό,τι στα πράγματα παίρνει τη μορφή που του δίνουμε εμείς με την αυτενέργειά μας. Ο Καντ συνέκρινε τη σημασία της φιλοσοφίας του με εκείνη της Κοπερνίκειας Επανάστασης στην αστρονομία. Πρόκειται για ριζική αλλαγή του προσανατολισμού μας. Μπορούμε να μιλάμε για τα αντικείμενα μόνο όπως αυτά εμφανίζονται στον καθρέφτη του υποκειμένου.

Από μια άποψη, ο καθρέφτης αυτός είναι μόνο ένα αντικείμενο ανάμεσα στα άλλα. Από μια άλλη, διαφέρει, γιατί ο καθρέφτης είμαστε εμείς οι ίδιοι. Δεν φέρουμε μεν ευθύνη για τα πράγματα στον κόσμο τα οποία αντανakλώνται στον καθρέφτη, φέρουμε όμως ευθύνη για το πού θα τον στρέψουμε, για τη δική μας θέση μέσα στον κόσμο.

Από το οπισθόφυλλο του βιβλίου

Με τις τρεις Κριτικές του, ο Ιμμάνουελ Καντ, ο γνωστότερος και σημαντικότερος, ίσως, φιλόσοφος των νεότερων χρόνων, άνοιξε νέους δρόμους στη σκέψη. Είναι δρόμοι από τους οποίους περνά κανείς υποχρεωτικά, όποια κατεύθυνση και αν έχει επιλέξει στη μελέτη της φιλοσοφίας. Για τη συναρπαστική και δαιδαλώδη αυτή διαδρομή χρειάζονται προετοιμασίες και εφόδια. Χωρίς πυξίδα είναι εύκολο να χάσει κανείς τον δρόμο.

Το βιβλίο *Οι τρεις Κριτικές του Καντ: Ένας οδηγός πλοήγησης* είναι γραμμένο για να καλύψει αυτή την ανάγκη. Σε τρεις σειρές μαθημάτων, με ένα παράρτημα για τη *Θεμελίωση της μεταφυσικής των ηθών*, προσφέρει έναν οδικό χάρτη για το ταξίδι στον κόσμο της κριτικής φιλοσοφίας. Με ειδική μέριμνα για τους αναγνώστες και τις αναγνώστριες που κάνουν τα πρώτα τους βήματα στη φιλοσοφία και την ιστορία της, παρέχει ένα κατατοπιστικό και εύληπτο βοήθημα εξοικείωσης με τα ερωτήματα, τις απαντήσεις και τα ανοικτά ζητήματα του καντιανού έργου. Ο τόμος, που συνοδεύεται από ασκήσεις, γλωσσάρι, βιβλιογραφία και θεματικό ευρετήριο, προσφέρει ταυτόχρονα μια χρηστική αλλά και συμπαγή βάση για τη διδασκαλία και τις σπουδές σε ακαδημαϊκό επίπεδο.

Δεν μπορούμε, λοιπόν, να αποφύγουμε ένα δεύτερο ερώτημα: «τι οφείλω να πράττω;» Τον κανόνα της διαγωγής ματαίως θα τον αναζητήσουμε, λέει ο Καντ, σε κάποια εξωτερική αυθεντία: ψυχολογική, πολιτική ή θρησκευτική. Όσο επιτρέπουμε σε άλλους να ορίζουν το ηθικά ορθό, κρατάμε τη θέλησή μας ετεροκαθορισμένη και είμαστε ουσιαστικά ανήθικοι. Αφού φέρουμε την ευθύνη για τις πράξεις μας, φέρουμε επίσης την ευθύνη και για τον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο τις κρίνουμε. Οφείλω, λοιπόν, να πράττω σύμφωνα με έναν κανόνα που εγώ ο ίδιος έχω θέσει. Μονάχα τότε οι πράξεις μου είναι πραγματικά δικές μου. Η ηθική του Καντ είναι επομένως μια ηθική της *αυτό-νομίας*. Δεν αποδίδει αξία στο τι πετυχαίνω με τις πράξεις μου, αλλά στον τρόπο με τον οποίο τις αποφασίζω. Είναι ο σωστός, όταν θα έπραττα το ίδιο ακόμη και αν οι επιθυμίες μου ήταν διαφορετικές. Αυτόνομη είναι η θέληση, όταν είναι ανεξάρτητη από τη δύναμη του υπάρχοντος.

Οφείλω, λοιπόν, να πράττω σύμφωνα με έναν κανόνα που εγώ ο ίδιος έχω θέσει.

Ανάμεσα, όμως, σε εκείνο για το οποίο εγώ ο ίδιος είμαι υπεύθυνος και εκείνο το οποίο πρέπει να δεχτώ ως δεδομένο απλώνεται ένα τεράστιο κενό, για το οποίο ναι μεν δεν μπορώ να μιλήσω, αλλά ίσως δεν χρειάζεται να σιωπήσω. Το τρίτο ερώτημα αφορά αυτό ακριβώς το κενό: «τι δικαιούμαι να ελπίζω», μολοντί δεν μπορώ να το γνωρίζω; Κατά τον Καντ, έχω το δικαίωμα να ελπίζω μόνο αυτό το οποίο είναι η επιθυμητή συνέπεια εκείνου που οφείλω να πράττω. Δικαιούμαι να πιστεύω ότι η ελευθερία της πράξης μου θα διαμορφώσει έναν έλλογο και δίκαιο κόσμο, αν και αυτό δεν εξαρτάται εξ ολοκλήρου από εμένα. Η φιλοσοφία του Καντ δεν γνωρίζει την απόγνωση. Όσο μακρινή και αν φαίνεται η επικράτηση της δικαιοσύνης, οφείλουμε να την επιδιώκουμε σαν να ήταν εφικτή. Στην ελευθερία της αυτενέργειας και της αυτονομίας έρχεται να προστεθεί εκείνη της *ελπίδας*.

Τα μεγάλα έργα του Καντ, που τιτλοφορούνται όλα *Κριτικές* (*Κριτική του καθαρού Λόγου*, *Κριτική του πρακτικού Λόγου* και *Κριτική της δύναμης της κρίσης*), απαντούν στα παραπάνω τρία ερωτήματα και επεξεργάζονται τις

τρεις αντίστοιχες εκδοχές της ελευθερίας. Πρόκειται για την εμβληματική έννοια των νεότερων χρόνων και του Διαφωτισμού, στον ορίζοντα του οποίου εξακολουθούμε να βρισκόμαστε, ακόμη και όταν τονίζουμε την απόσταση που μας χωρίζει από την εποχή του Καντ. Η γνωριμία με τη φιλοσοφία του εξακολουθεί να είναι προϋπόθεση της αυτοκατανόησής μας αλλά και προπαιδευτική της ελευθερίας.

Μια εισαγωγή και έναν πλοηγό στην καντιανή φιλοσοφία της ελευθερίας έχει ως στόχο να προσφέρει το βιβλίο *Οι τρεις Κριτικές του Καντ. Ένας οδηγός πλοήγησης* που γράφτηκε για τις ανάγκες τις πανεπιστημιακής διδασκαλίας αλλά και για όποιον και όποια κάνει τα πρώτα βήματα στα μονοπάτια της καντιανής σκέψης. Χωρίς να φορτώνει τον αναγνώστη με προβλήματα που είναι αδύνατο να παρακολουθήσει με τη σκέψη του, παρέχει έναν συνολικό χάρτη του έργου του Καντ, τον κατατοπίζει σχετικά με τα κεντρικά επιχειρήματα και προετοιμάζει το έδαφος για μια ενεργητική και ουσιαστική κατανόηση.

Γιώργος Σαγκριώτης

Immanuel Kant. Aquatint silhouette by J.T. Puttrich, 1793. Wellcome trust collection.

Η χρήση της φαντασίας και ο τρόπος που καταγράφεται η ιστορία και η παράδοση ενός λαού αλλά και η ψυχαγωγία του κοινού στο οποίο απευθύνεται αποτελούν συστατικά στοιχεία του παραμυθιού. Ο Βασιλιάς Μελιός/*The King Melios* είναι ένα παραμύθι σε δίγλωσση έκδοση που αντλεί στοιχεία από την ελληνική μυθολογία, τον τόπο που πηγάζει και κυλά ο ποταμός Ενιπέας και μέσα από τις αναγνώσεις του διαμορφώνει πολλαπλές πραγματικότητες. Οι τελευταίες ακροβατούν ανάμεσα στον χώρο του ταξιδιού, της

τοπικής ιστορίας, του πολιτιστικού τουρισμού και του οινοτουρισμού. Οι αναγνώστες ταξιδεύουν χωρικά και χρονικά μέσα από την αφήγηση και ταυτόχρονα έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν την άρση της κλασικής σύμβασης των παραμυθιών που υπαγορεύει ότι ο χαμένος τιμωρείται. Εδώ υπάρχει τιμωρία, και μάλιστα θεϊκή, που δίνει ζωή ανέμη γεμάτη από αυτό που αγαπά περισσότερο ο χαμένος ήρωας: την ίδια στιγμή το αποτέλεσμα της τιμωρίας γίνεται πηγή χαράς για όλους όσους αρέσκονται να

γεύονται το καλό κρασί. Ταυτόχρονα, η «εικονογράφηση» του παραμυθιού έχει ένα σύγχρονο ρεαλιστικό χαρακτήρα που ακολουθεί την ιστορία και τις ψηφιακές τάσεις της εποχής στην φωτογραφία και στο digital artistry.

Το παραμύθι, ως στατικό αποτύπωμα σε έναν ανέμο χώρο και χρόνο, μπορεί να αποτελέσει την αρχή για τον σχεδιασμό περιηγητικών διαδρομών, πολιτιστικών αναπαραστάσεων αλλά και εκπαιδευτικών δράσεων με οινοτουριστικό και τουριστικό περιεχόμενο.

Το παρόν έργο πραγματεύεται τις βασικές έννοιες της γεωβοτανικής και των σπουδαιότερων σταθμών στην εξελικτική πορεία του φυτικού κόσμου, με ιδιαίτερη έμφαση στη χωρολογία των φυτών και στην ιστορική γεωβοτανική. Στόχος του έργου είναι όχι μόνο να εξοικειώσει τους φοιτητές με την επιστήμη της γεωβοτανικής και ευρύτερα της βοτανικής επιστήμης, αλλά απευθύνεται στο ευρύ κοινό, κερδίζοντας ολοένα μεγαλύτερη αναγνώριση. Και αυτό γιατί η γεωβοτανική μαζί με τη ζωογεωγραφία συνιστούν τις βασικές επιστήμες για την ερμηνεία της δομής και της λειτουργίας των οικοσυστημάτων εντός των οποίων ζει ο άνθρωπος, εξάιροντας τη σημασία τους σήμερα που η γνώση και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν πρωταρχικό μέλημα του ανθρώπου.

1964.gr

UPstore

1964.gr UPstore - UNIVERSITY
OF PATRAS Boutique

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

58 Χρόνια
γνώσης
και δημιουργίας

7 Σχολές
31 Τμήματα

57 Μεταπτυχιακά
Προγράμματα
Σπουδών

www.upatras.gr

Ένα από τα πρωτοπόρα και ηγετικά
Ακαδημαϊκά Ερευνητικά Ιδρύματα,
με μόνιμο σκοπό την αριστεία μέσω
της δημιουργίας, αξιοποίησης, μεταφοράς
και εφαρμογής της γνώσης

- Με 58 έτη παρουσίας στην Δυτική Ελλάδα, διαδραματίζει, μέσω της πολυσχιδούς ερευνητικής και αναπτυξιακής του δράσης, έναν από τους βασικότερους πόλους κοινωνικής ευημερίας.
- Επιδιώκει την επένδυση στην επιχειρηματικότητα, μέσα από πρωτοβουλίες και δράσεις που προάγουν την καινοτομία, την τεχνολογία και τις πρωτοποριακές ιδέες της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.
- Ενθαρρύνει καινοτόμες ερευνητικές πρωτοβουλίες και την διάχυση της ερευνητικής και τεχνολογικής δραστηριότητας για τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους.

**Σχεδιάζοντας
στρατηγικά
την εκπαίδευση,
την έρευνα και
την καινοτομία**

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7 σχολές

31 τμήματα

4 πανεπιστημιούπολεις

36 προπτυχιακά προγράμματα
& **1** συμμετοχή σε ξενόγλωσσο

53.500 προπτυχιακοί
φοιτητές

57 μεταπτυχιακά προγράμματα
εκ των οποίων **6** ξενόγλωσσο

- Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών - «Biomedical Engineering»
- Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών - Master in Human Computer Interaction
- Τμήμα Ιατρικής - «Medical Physics – Radiation Physics»
- Τμήμα Ιατρικής - Personalized Medicine

- Τμήμα Ιατρικής - Cell and Gene Therapies: from bench to bedside and Good Manufacturing Practices
- Τμήμα Φαρμακευτικής ERASMUS MUNDUS - Nanomedicines for drug delivery (NANOMED)

1.990 μεταπτυχιακοί φοιτητές

30 διδακτορικά προγράμματα

2.186 υποψήφιοι διδάκτορες

4.982 ψηφιακά μαθήματα

ΔΟΜΕΣ

180 εργαστήρια

17 κλινικές

35 Μονάδες Παροχής
Υπηρεσιών ΜΟ.Π.Υ.

1 Πανεπιστημιακό
Ερευνητικό Κέντρο

9 Ινστιτούτα

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ (2014-2021)

1.419 ιδιωτικά έργα

659 έργα από εθνικούς
πόρους

320 έργα από ευρωπαϊκούς
και διεθνείς πόρους

ΕΡΕΥΝΑ

1.598 ερευνητές

686 μέλη ΔΕΠ

133 επίτιμοι διδάκτορες

265 ομότιμοι καθηγητές

6 βιομηχανικά διδακτορικά
UPatras IQ 2020

537 έργα «Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ»

39 διπλώματα ευρεσιτεχνίας

www.upatras.gr

- 166 μηνόμια συνεργασίας
- 717 δι-Ιδρυματικές συμφωνίες με 427 ΑΕΙ στο πλαίσιο Ευρωπαϊκής Κινητικότητας
- 16 συμφωνίες με ΑΕΙ στο πλαίσιο της Διεθνούς Κινητικότητας
- 6 δίκτυα Πανεπιστημίων & συμμετοχή σε 3 Πανεπιστημιακές Συμμαχίες (Universities Alliances)
- Συνεργασία με την Ιατρική Σχολή του Παν. Johns Hopkins και το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών (ΚΕΣ) του Πανεπιστημίου Harvard στην Ελλάδα
- Δίκτυα Αποφοίτων (Alumni)
- 2 Κέντρα Ικανοτήτων
- 27 Επιστημονικές φοιτητικές ομάδες
- 2 Εθελοντικές φοιτητικές ομάδες
- Υποστήριξη επιχειρηματικότητας & καινοτομίας
- Γραφείο Μεταφοράς Τεχνολογίας
- Έκθεση Καινοτομίας & Μεταφοράς Τεχνολογίας «Patras IQ»
- Μουσεία & Βοτανικός Κήπος
- Παλιτιστικές Ομάδες
- Συνεδριακό και Παλιτιστικό Κέντρο